

ยาถ่ายพยาธิชนิดรับประทาน

- คำนำ
- ยาถ่ายพยาธิ
- ผลข้างเคียง และข้อควรระวังทั่วไป
- คำแนะนำทั่วไป
- การสื่อสารกับแพทย์ของคุณ
- การจัดเก็บยาถ่ายพยาธิ

คำนำ

ยาถ่ายพยาธิเป็นยาที่ใช้ในการกำจัดหนอนปรสิต (หนอนพยาธิ) ออกจากร่างกายมนุษย์ การติดเชื้อหนอนพยาธิเป็นหนึ่งในติดเชื้อที่มักพบกันมากที่สุดซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรโลกจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในภูมิภาคเขตร้อน ในประเทศกำลังพัฒนา พยาธิเป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพของประชาชนอย่างมาก และนำไปสู่ภาวะการขาดสารอาหาร โรคโลหิตจาง เซลล์เม็ดเลือดขาวอีโอซิโนฟิล (ระดับเม็ดเลือดขาวที่สูงกว่าปกติ) และโรคปอดบวม หนอนที่ทำให้เกิดการติดเชื้อในคนโดยทั่วไป ได้แก่ พยาธิตัวกลม พยาธิตัวตืด และพยาธิใบไม้

1. พยาธิตัวกลม:

พยาธิตัวกลมเป็นหนอนที่สามารถรบกวนระบบทางเดินอาหารของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลำไส้เล็ก พวกมันเป็นปรสิต และใช้ร่างกายมนุษย์ในการดำรงชีวิต ให้อาหาร และสืบพันธุ์ พวกมันอาศัยอยู่ในลำไส้เล็กของมนุษย์ และไข่ของพวกมันจะออกมาพร้อมกับอุจจาระ การติดเชื้อติดต่อผ่านการนำอาหาร หรือน้ำที่ปนเปื้อนไข่เข้าสู่ร่างกายทางปาก แหล่งที่ปนเปื้อน เช่น มือที่สกปรก แมลงวัน และแมลงอื่น ๆ ที่สามารถเป็นพาหะในการแพร่เชื้อได้เช่นกัน อาการที่มักพบร่วมกับการติดเชื้อพยาธิตัวกลม ได้แก่ คลื่นไส้ ปวดท้อง ท้องเสียเป็นพัก ๆ และคัน

ในคนส่วนใหญ่ การติดเชื้อพยาธิตัวกลมจะไม่ก่อให้เกิดอาการที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน คนส่วนใหญ่โดยปกติจะเห็นพวกหมอมเพราะพวกเขาต้องเห็นหนอนอยู่ในอุจจาระ

2. พยาธิตัวตืด:

การติดเชื้อพยาธิตัวตืดเกิดจากการนำอาหาร หรือน้ำที่ปนเปื้อนไข่ หรือตัวอ่อน (หนอนตัวอ่อนขนาดเล็ก) เข้าสู่ร่างกายทางปาก หากคุณนำตัวอ่อนของพยาธิตัวตืดเข้าสู่ร่างกายทางปาก พวกมันจะพัฒนากลายเป็นพยาธิตัวตืดตัวเต็มวัยในลำไส้ของคุณ (การติดเชื้อในลำไส้) การติดเชื้อพยาธิตัวตืดในลำไส้มักมีอาการเล็กน้อย อาการปกติ คือ คลื่นไส้ และอ่อนแรง

บางคน ที่ ติด เชื้อ พยาธิ ตัว ติด ไม่จำเป็นต้องได้รับการรักษาเพราะพยาธิตัวติดจะออกไปจากร่างกายได้ด้วยตัวเอง คุณอาจไม่รู้ว่าคุณติดเชื้อพยาธิตัวติดจนกว่าคุณจะเห็นส่วนของหนอนในอุจจาระของคุณ

3. พยาธิใบไม้:

การติดเชื้อพยาธิใบไม้มี 4 ประเภทที่ทำให้เกิดโรคในคนซึ่งได้แก่ การติดเชื้อในเลือด ลำไส้ ตับ และปอด คุณมักจะติดเชื้อพยาธิใบไม้ได้จากการว่ายน้ำ หรืออาบน้ำในน้ำจืดที่มีพยาธิใบไม้ มักจะสังเกตเห็นอาการได้เฉพาะในกรณีที่ติดเชือรุนแรง และอาการโดยทั่วไปได้แก่ มีไข้ เจ็บปวด และเซลล์เม็ดเลือดขาวอีโอซิโนฟิล

ยาถ่ายพยาธิ

ยาถ่ายพยาธิที่จัดทะเบียนในฮ่องกงมีจำหน่ายในรูปแบบยารับประทาน เช่น ยาเม็ด หากคุณมีอาการ และสงสัยว่าติดเชื้อพยาธิ ควรเข้าพบแพทย์เพื่อขอคำแนะนำก่อนการใช้ยาใด ๆ ยาถ่ายพยาธิที่นิยมใช้กัน ได้แก่ มีเบนดาโซล (mebendazole) และอนาล็อก (analogues) ฟลูเบนดาโซล (flubendazole) พราซิควอนเทล (praziquantel) และไพแรนทอล (pyrantel) ยาอื่น ๆ เช่น เลวามิโซล (levamisole) และไพร์วีเนียม (pyrvinium) เคยได้รับการใช้งานมาก่อน

จะมีการกำหนดให้ใช้ เบนดาโซล (Mebendazole) ฟลูเบนดาโซล (flubendazole) และไพแรนทอล (pyrantel) สำหรับการติดเชื้อพยาธิตัวกลม เบนดาโซล และฟลูเบนดาโซลทำงานโดยการหยุดพยาธิตัวกลมไม่ให้ใช้กลูโคส และหากไม่มีกลูโคส เซลล์ของพยาธิตัวกลมจะสูญเสียพลังงาน และตายอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ไพแรนทอลทำงานโดยทำให้หนอนเป็นอัมพาต และทำให้หนอน "สูญเสียการยึดเกาะ" บนผนังลำไส้ และถ่ายออกจากกระบบโดยกระบวนการทางธรรมชาติ

พราซิควอนเทล (Praziquantel) จะถูกกำหนดไว้สำหรับการติดเชื้อพยาธิตัวติด และการติดเชื้อพยาธิใบไม้ มันทำงานโดยทำให้กล้ามเนื้อของหนอนกระตุกอย่างรุนแรง และเป็นอัมพาต

ผลข้างเคียง และข้อควรระวังทั่วไป

ยาถ่ายพยาธิ	ผลข้างเคียงที่พบบ่อย	ข้อควรระวัง
-------------	----------------------	-------------

1. Mebendazole / flubendazole	• อาการปวดท้อง • ท้องเสีย • ปวดศีรษะ • วิงเวียนศีรษะ	• ผู้ป่วยที่ได้รับยาในปริมาณสูงควรได้รับการตรวจนับเม็ดเลือดและการทำงานของตับอย่างใกล้ชิด • การบำบัดด้วยปริมาณยาที่สูงอาจไม่เหมาะสมในผู้ที่มีความผิดปกติของตับ
2. Praziquantel	• ปวดศีรษะ • ท้องเสีย • วิงเวียนศีรษะ • ง่วงนอน • ไม่สบายตัว • ไม่สบายท้อง • คลื่นไส้ • อาเจียน	• ไม่ควรใช้ในผู้ป่วยที่เป็นโรคเกี่ยวกับดวงตาหรือโรคถุงพยาติตีดหมูในกระดูกสันหลัง (การติดเชื้อของเนื้อเยื่อที่มีพยาติตัวตืดในรูปแบบที่เป็นตัวอ่อน) • ผู้ป่วยควรได้รับการเตือนว่า praziquantel อาจทำให้เกิดอาการวิงเวียนศีรษะหรือ ง่วงนอน และหากได้รับผลกระทบดังกล่าวให้ไม่ควรขับรถหรือใช้เครื่องจักรในระหว่างหรือเป็นเวลา 24 ชั่วโมงหลังการรักษา
3. Pyrantel	• คลื่นไส้ และอาเจียน • เบื่ออาหาร • อาการปวดท้อง • ท้องเสีย	• ควรใช้ด้วยความระมัดระวังในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ • มีรายงานว่ามีอาการวิงเวียนศีรษะหรือ ง่วงนอน หากได้รับผลกระทบห้ามขับรถ หรือใช้เครื่องจักร

คำแนะนำทั่วไป

- หากคุณติดเชื้อให้รับประทานยาตามคำแนะนำ อย่าใช้มากเกินไป
- ละยารับประทานยาบ่อยเกินกว่าที่แพทย์แนะนำ
- เพื่อช่วยล้างการติดเชื้อของคุณ ให้ดำเนินการรักษาอย่างครบถ้วนตามคำแนะนำ
- เพื่อป้องกันการติดเชื้อซ้ำ:

- หลีกเลี่ยงการเกาบริเวณรอบ ๆ กัน
- ล้างมือ และอาบน้ำสบู่บ่อยครั้งในระหว่างวัน โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหาร
- สวมกางเกงชั้นในที่รัดแน่นทั้งกลางวัน และกลางคืน เปลี่ยนกางเกงชั้นในทุกวัน
- ทำความสะอาดพื้นของห้องนอนด้วยการดูดฝุ่น หรือถูพื้นด้วยผ้าชุบน้ำหมาด ๆ เป็น เวลา หลาย วัน หลัง การ รักษา หลีกเลี่ยงการกวาดพื้นแบบแห้งซึ่งอาจทำให้ฝุ่นฟุ้งกระจายได้
- รักษาความสะอาดบนที่นั่งของชักโครก
- ชัก (ห้ามเขย่า) ผ้าปูที่นอน และชุดนอนทั้งหมดหลังการรักษา
- หลีกเลี่ยงการรับประทานเนื้อดิบ หรือไม่สุก เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว และเนื้อปลา
- ในขณะที่เดินทาง ควรใช้น้ำดื่มบรรจุขวด และหลีกเลี่ยงผักดิบ เว้นแต่คุณจะปอกเปลือก และล้างผักเองได้

การสื่อสารกับแพทย์ของคุณ

- สื่อสารกับแพทย์เพื่อหาทางเลือกในการรักษาที่ดีที่สุด แพทย์ของคุณจะส่งจ่ายยาที่เหมาะสมที่สุดให้กับคุณหลังจากที่ได้พิจารณาสถานะของคุณ และการตอบสนองต่อยาของคุณแล้ว
- หากอาการของคุณไม่ดีขึ้นภายในสองถึงสามวัน หรือหากอาการแย่ลง โปรดปรึกษาแพทย์ของคุณ
- ยาถ่ายพยาธิบางชนิดสามารถตอบสนองกับยาอื่น ๆ ได้ แจ้งแพทย์ของคุณเกี่ยวกับยาที่คุณกำลังใช้ รวมถึงยาที่ไม่ได้ส่งจ่ายโดยแพทย์ เพื่อให้แพทย์ทำการตัดสินใจได้ว่ายาถ่ายพยานั้นปลอดภัยสำหรับคุณหรือไม่
- แจ้งประวัติทางการแพทย์ของคุณให้แพทย์ของคุณทราบเนื่องจากบางโรคอาจต้องมีมาตรการป้องกันเป็นพิเศษ
- แจ้งแพทย์ของคุณหากคุณกำลังตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตรเนื่องจากสตรีที่กำลังตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตรไม่ควรรับประทานยาถ่ายพยาธิชนิดรับประทาน
- ปรึกษาแพทย์ทันที หากคุณพบอาการ หรือผลข้างเคียงที่สงสัยว่าเกี่ยวข้องกับยาถ่ายพยาธิ แพทย์ของคุณอาจตรวจสอบประเภทของยาคุณ

การจัดเก็บยาถ่ายพยาธิ

ควรจัดเก็บยาถ่ายพยาธิไว้ในสถานที่แห้ง และเย็น ไม่ควรเก็บยาไว้ในตู้เย็น เว้นแต่จะมีระบุไว้บนป้ายฉลาก นอกจากนี้ ควรเก็บยาอย่างเหมาะสมในสถานที่ซึ่งเด็กไม่สามารถเข้าถึงได้เพื่อป้องกันการกลืนกินโดยไม่ได้ตั้งใจ

**กิตติกรรมประกาศ สำนักงานยาขอขอบคุณการพัฒนาวิชาชีพ
และ การ ประ ก ำ น ค ุ ณ ภ า พ (PD&QA)
สำหรับการมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าในการจัดเตรียมบทความนี้**

สำนักงานยา
กรมอนามัย
ธ.ค. 2020